

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Pater non potest filium compellere, nec ad matrimonium, nec ad Religionem.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

gativa, excessus in divitiis compensetur. *It in summa dicitur indonius (ait Bartolus, leg. cum ita, lib. 2. ff. de cond. & demonstrat. alique) qui imparis est conditionis cum altero conjuge: qualis certe est ille (inquirit) qui ignobilibus ortus parentibus, nec aliis ornamentis vita suffulvus, nobilissimam puellam eandem diuissimam sibi connubio sociari contendit. At enim verò, juvenem illum tum magna ex parte esse ejusmodi notis affectum, non ego solus, non sola vicina, sed vniversa Civitas nimis, palam docet; & vti nam abique tuae familiae dedecore nimis passim obloquitur.*

10 Erubuit hic, praesertim cum audiit illud (juvenem tuum) virginali pudore Aloysia; & ut Anacreontis vtar lepore, apparuerunt puellares genae, perinde ac si in lactis candorem rosatum purpura fuerit immixta. Nec tamen sibi desuit; eandem enim excusationem, nempe se ex vero animo juvenem illum nunquam dilexisse, iustis Hierothei, & parentum expostulationibus cum iurejurando rursus opposuit. Mox culpas suas rite confessa, obediens parentibus, imò, & in fastu remissior facta est: nec multò post ab Hierotheo, aliisque per familiaribus excusus pater, filiam viro nobili, ac supra quam credibile est prudenti, nuptui dedit, collatante familia.

§. I V. Pater non potest filium compellere nec ad Mari-
monium, nec ad Religionem.

1. Absolutis ergo Aloysiae nuptiis, per totam aestatem intra Civitatis moenia se continuit Plutogenes, solitus ceterum rusticari non semel cum universa familia. Apparente tamen autumno, ipse cum filiis, conjuge, ac Genere, invitato praeterea Hierotheo, ab urbana domo sese subduxit: in suis amoenissimis hortis ubi fontium scaturigines, arborumque opacorum condensa nemora, fructuum copia, atque in primis commodissima domus aderat, vindemiarum tempore commoraturus. Et ibi quidem, semel, dum à meridie omnes ferè à familia ad auras flantes captandas, aestumque illius diei temperandum, in porticus confiderent: Edisseret, ac abbat te, Hierothee, (dixit Plutogenes an ego Thermagoram filium hunc meum, à nuptiis ad alienu, licet valeam ad matrimonium contrahendum compellere. Tum Hierotheus conversus ad Adolescentem: Thermagora (inquirit) qui tam diligenter me praedepore, litteris non minus prophaps, quam sacris haecentis vacasti; & toto animo vacas: id à te prius audiat Pater: mox, si quid tuae defensionis addendum, vel demendum erit, ego subibiam.

2. Ad hoc Thermagoras: Parebo libens, siue ut tibi morem geram, siue ut à me invidiam calibatus avertam; siue ut obsequantiam, quam parentibus amantissimis meis debeo, in hoc meo proposito, nunquam obcurasse, ipsis in primis persuadeam. Nec aliud praeter ipsa Thoma Sanchez, Theologiae moralis fulgentissimi luminis verba, lib. 6. de matrimon. d. 2. num. 4. quae consilium nudius tertius in hunc vsum notavi, hic in medium eam ipsis parentibus afferam: Non possum (inquirit) parentes cogere ad matrimonium, vel ad tales nuptias; sed libere contrahere filij debent, vel alium statum eligere, sic fatentur omnes cum Divo Thoma (in 4. d. 20. quaest. unica) qui rationem hanc insuper reddit, quia in matrimonio est servitus quaedam perpetua; & ideo, cum homo liberae conditionis sit, nequit à patre ad servitutem hanc compelli. Quod si arguas (1. 2. C. de patribus, qui filios suos) posse filium à parente in necessitate constituto vendi, & ita sua libertate privari; dic disparem esse rationem: quia haec servitus non exigit mutuum amorem, nec est perpetua, potest enim redimi, quae secus se habent in matrimon. Haec Sanch.

3. Quae eo confirmari possunt argumento. Nam est certa omnium, explorataque sententia, nemini, atque ad nec patri licere filios cogere ad Religionem capellendam, neque directè, neque indirectè; ut si pater male agat cum filiis in victu, vestitu, verbis, hoc animo ut tadio

affici ad Religionem confugiant: quia gravis & contra iustitiam ex eo genere iniuria est, aliquid ad id cogere, ad quod non tenentur, quodque Deus liberum esse voluit. Imò contra eos, qui feminas ad Religionem cogunt (etiam metu reverentia, ex mea sententia, quicquid dicas Portella, in addit. v. Morales, in 1. 2. & Rectoris, quem sequitur citatus Diana loco mox citato, quia aequè per meum illum verè cogitur filius) rigida statim prohibitio lata est à Tridentino, sess. 25. c. 18. regul. excommunicatio (de qua fusc. Sum. de Rel. 1. 3. lit. c. 9. vide etiam Dianam p. 5. ar. 15. res. 36. ubi multa ad praxim pro hac re,) ut nimirum Religionis ingressum liber omnino sit, & voluntarius; Quamvis ergo non liberum voluisse matrimonium, quod periculosiorem viam statum affert, quam Religio; eos Tridentini praedictissimos Patres credendum est? Sanè ad vitam Religionis quae valde animae fauet, quamvis allicere aliquem munusculis possis, cogere tamen non potes: cur igitur ad statum cogere matrimonij aliquem licet possis; qui status permaximè est sexcentis saeculi perturbationibus, atque periculis obnoxius?

4. Nolo tamen ita rigidus audiri, ut aliquid parentibus non inde liceam: Cum Goffrido enim Soto, & Belarmino; 1. supra est fateor licet posse patrem, non quidem agere absolute, sed paternè filium ad nuptias invitare. Iusta siquidem causa familiam propagandi, nepotes progignendi, paupertatem accepta dote sublevandi vel quicquid parentem excusare à peccato, non est improbabile. Sed inde pro meo instituto sic breviter conficio. Tu, amantissime genitor, longa progenie et genero, filiaque, spero gaudebis; idemque ex Polierate fratre meo, itidem spero, familiam verò nostram, quam diutius affluentem Deo immortalis sunt gratia; alient bonis non indigere, novent omnes, ego expeditius fuebo huc propriae uxoris, prognatorumque cura, & moenia insuper praecleariora, nobiliora, quae Praefecturae, ob diligentem operam, quam navabo litteris, facilius negotio, Divis aspirantibus, assequar. Ut quid ergo me ad matrimonium, vel compellere potes, vel velis allicere? Verum haec pro mea defensione haecenus satis; orationem enim meam libenter supprimo, quamvis restent plura dicenda; quia (ut verbis vtar S. Ioannis Chrysostomi, hom. 1. de penit. fin. concionem Flavianii Episcopi, lepidissimi oratoris, audire exoptantis) Cupio tuam, Hierothee sapientissime, audire vocem personantem, me solum partes confirmantem; siquidem nos pastoralis pueri sub illa calamo sibilamus, veluti sub quercu quadam, aut fago ad umbram viridianum praeconum confidentes: tu vero optimus instas, atque artificiosus Musici, autem ciubaram modularis, dulcissimi sonitus consonantia, universum excitas cum admiratione Theatrum: haec Chrysostomus; haec ego. His postremis verbis praemodestia, rubore suffusus est Hierotheus, at subinde pleraque in rem ex Sanctis Patribus admirando eloquentiae pondere cum addidisset, reprobare ea convictus Pater, latum vnguem non potuit; unde factum est, ut in posterum molestiam filio nequaquam attulerit. Remque felici successu Deus Optimus promovit; nam aliquot post annis, Sacerdotio initiatus Thermagoras, promoveniente apud Hispaniae Regem fratre Polierate, Archiepiscopus Panormitanus incredibili parentum adhuc viventium, usque ad lacrimas laetitia, totiusque Civitatis gratulatione, creatus est.

§. V. An pater possit retrahere filium à Religione.

1. R. Edeo unde discesseram. Aderat huic disputationi Metilda cum reliquis, ut dictum est de familia. Et, o disertissime Pater, subiunxit, Quandoquidem mei germani fratris haecenus confirmasti partes, quod te, ut patres etiam meas hic suscipias, atque exponas, an me à Religione (quam tam studiosè appeti) licet retrahere possit Pater.

Haec disputationi (respondit Hierotheus) universaliere methodo